



FællesSkolen

FællesSkolen i Ikast-Brande Kommune

I Ikast-Brande Kommune understøttes folkeskolerne med et forpligtende fællesskab kaldet FællesSkolen. FællesSkolens fundament er en vision, der er rettet mod børnene samt tre mål, der er sætter retning for de fagprofessionelles praksis.

FællesSkolens vision er, som tidligere nævnt, rettet mod børnene med et fokus på at skabe progression i trivsel og læring såvel fagligt som socialt for alle børn. Visionen fordrer, at alle som arbejder på skoleområdet i Ikast-Brande Kommune kontinuerligt skal tage udgangspunkt i børnene, deres forudsætninger og adfærd. Denne fordring kan ikke realiseres i skole og fritidstilbuddet alene, men kræver samarbejde med forældrene, hvilket prioriteres højt i Ikast-Brande Kommune, da forældrene er en vigtig aktør i forhold til fællesskabet og det enkelte barns trivsel og læring. Det samme gør sig gældende for samarbejdet med kolleger, eksterne aktører og ledelse.

Undervisningen og fritid fungerer hos os, som en organisation, som vi kalder skolen. Såvel undervisning som fritid er en vigtig del af barnets liv. Vi målretter undervisningen og den fritidspædagogiske indsats, således at der skabes en

sammenhæng mellem undervisningsdelen og fritidsdelen. Ordet skole kommer af det latinske ord schola, der igen kommer af det græske ord schole, fritid, dvs. fritid fra praktisk arbejde og mulighed for intellektuel udfoldelse.

I Ikast-Brande Kommune betragter vi tiden fra tidlig morgen til fritidstilbuddet lukker om eftermiddagen som en sammenhængende læringsdag, hvor undervisning og fritidspædagogik professionelt byder ligeværdigt ind med faglighed i forhold til barnets læring og dannelse. Medarbejdernes samskabelse og samarbejde er således grundlæggende forudsætninger for børnenes udvikling samt sociale og faglige trivsel. Undervisningen er gratis i modsætning til fritidstilbuddet, der finansieres via forældrebetaling og kommunalt tilskud.

"Men hvad så med det vigtigste i vores liv? Alt det der har værdi i sig selv? I barnets liv er det f.eks. legen. Selvfølgelig lærer børn en masse af at lege, men hvis man leger, fordi man skal have et læringsudbytte, mister legen sin egen værdi. Den instrumentelle tilgang dræber glæden og skaber frygt for, om man nogensinde gør det godt nok"

– Svend Brinkmann

FællesSkolen implementeres på en sådan måde, at stk. 1 i folkeskolens formålsparagraf realiseres:

Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Derudover skal FællesSkolen leve op til de nationale mål:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

For at tilgodese disse mål arbejdes der i FællesSkolen med tre kommunale målsætninger:

1. Vi lærer ved kontinuerligt og systematisk at undersøge egen praksis
2. Vi anvender vores fælles metodikker, guides o.l.
3. Vi samarbejder på tværs, deler viden og ressourcer med fokus på at udvikle fælles kapacitet

I FællesSkolen lægger vi os naturligvis også op at den kommunale Børne- og ungepolitik.



Lovgrundlaget for Mål og indholdsbeskrivelse på SFO-området

I Bekendtgørelse om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for folkeskolens skolefritidsordninger præciseres det at; Mål- og indholdsbeskrivelsen for en skolefritidsordning skal angive, hvilke klassetrin samt eventuelt tillige alderstrin for børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, skolefritidsordningen omfatter. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal angive, hvordan skolefritidsordningerne skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik, jf. servicelovens § 19, stk. 2.

Mål- og indholdsbeskrivelsen skal inden for rammerne af folkeskolens formål angive mål for spillet mellem skolefritidsordningens pædagogiske aktiviteter, skolens undervisning og samarbejdet mellem skole og hjem. Beskrivelsen skal endvidere angive den overordnede ramme for de pædagogiske aktiviteter og det samarbejde med forældrene, der foregår i skolefritidsordningen.

Det skal som minimum fremgå af mål- og indholdsbeskrivelsen, i hvilket omfang og i givet fald på hvilken måde skolefritidsordningen:

1. tilbyder lektiestøtte, herunder i samspil i forhold til lektiehjælp og faglig fordybelse i undervisningstiden, jf. folkeskolelovens § 15, stk. 2,
2. gør en målrettet indsats i forhold til støtte eller udfordringer til børn med særlige behov, forudsætninger m.v. og
3. inddrager krop, bevægelse og sundhed i hverdagen, herunder i hvilket omfang det sker i samarbejde med idrætsforeninger eller lignende.

Mål- og indholdsbeskrivelsen skal indeholde overvejelser om balancen mellem voksenorganiserede og børnenes selvvalgte aktiviteter med henblik på at sikre børnenes medindflydelse på, hvad de skal foretage sig i skolefritidsordningen.

Mål- og indholdsbeskrivelsen skal angive, hvordan sammenhængen sikres ved overgang fra dagtilbud til skolefritidsordning, herunder ved videregivelse af oplysninger om børnene. Beskrivelsen skal i de tilfælde, hvor børnene



begynder i skolefritidsordningen på et tidligere tidspunkt end i forbindelse med skoleårets begyndelse i børnehaveklassen angive, hvordan skolefritidsordningen arbejder med enten de kompetenceområder, der arbejdes med i børnehaveklassen, jf. folkeskolelovens § 11, stk. 2, eller temaerne fra den pædagogiske læreplan, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, indtil skoleårets start.

Hvis skolefritidsordningen omfatter børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, skal mål- og indholdsbeskrivelsen angive, på hvilken måde skolefritidsordningen varetager de yngre børns særlige behov og bidrager til en god start på skoleforløbet for disse børn.

Mål- og indholdsbeskrivelsen skal angive tidspunktet for, hvornår beskrivelsen senest skal tages op til revision.

Hvad står vi på i FællesSkolen?

Alle SFO'er i Ikast-Brande Kommune skal have et miljø, som fremmer børnenes trivsel, udvikling og læring og skaber muligheder for, at børnene får omsorg og udfordringer i deres dagligdag. SFO'en danner rammen om børnenes fritid med udgangspunkt i deres behov, interesser og erfaringer og med fokus på udvikling, trivsel, læring og dannelse. SFO'en bygger således på kreativitet, samvær og udfoldelse indenfor trygge rammer og skal med sit indhold medvirke til helhed og mangfoldighed i barnets hverdag. God fritidspædagogik er at skabe rum, hvor børnene oplever:

- En balance mellem selvskabte og tilrettelagte aktiviteter.
- Socialisering gennem respektfuldt samvær og leg.
- Indflydelse, medbestemmelse, valgfrihed og forpligtende fællesskab.
- Plads og tid til at etablere og dyrke venskaber.

For at sikre kvalitet i vores SFO-tilbud arbejder vi med fem fokusområder og 13 underlæggende pejlemærker for det gode fritidstilbud.

1. Styring og ledelse

- Der er kommunalpolitisk fokus og tæt samarbejde mellem forvaltning, skoler og SFO- og klubtilbud om at skabe attraktive SFO- og klubtilbud til børn og unge.
- Der er ledelsesmæssigt samarbejde og strategisk fokus på tværs af skole og SFO- og klubtilbud om at skabe kvalitet i fritidstilbuddene.
- Rammerne for det tværprofessionelle samarbejde mellem pædagogisk personale i skole og fritidstilbud er klare og defineret i samarbejde mellem ledelse og medarbejdere for at skabe sammenhæng i tilbuddene for børn og unge.

2. Fritidspædagogik

- Den pædagogiske tilgang og de konkrete aktiviteter i SFO- eller klubtilbuddene tager afsæt i børn og unges perspektiv. De skaber rammer for medbestemmelse og demokratisk forståelse, hvor alle børn og unge oplever at blive inddraget og have en værdifuld plads i fællesskabet.

- Det fritidspædagogiske arbejde er karakteriseret ved intentionel pædagogik, hvor medarbejderne arbejder bevidst med at skabe stærke relationer til børnene og understøtte fællesskaber, leg, fantasi samt personlige og sociale kompetencer.
- De fysiske miljøer skaber gode rammer for leg, bevægelse, kreativitet, fordybelse og forskellige deltagelsesmuligheder.

3. Faglig ledelse og evalueringskultur

- Den faglige ledelse understøtter medarbejderes professionelle dømmekraft og skaber rammer for stærke professionelle fællesskaber i SFO- og klubtilbuddene.
- Der er en stærk evalueringskultur, som er systematisk, tæt på praksis og kommunikerbar, så den er tydelig for både ledere, medarbejdere, forældre og børn.

4. Trivsel og Fællesskaber

- Skolen, SFO- og klubtilbuddene arbejder systematisk sammen om at give alle børn og unge oplevelsen af at have adgang til fællesskaber i fritiden.
- Alle børn og unge møder medarbejdere i SFO- og klubtilbuddene, som vil dem, og som hjælper dem med at være en del af fællesskaber, som de oplever at høre til i.
- Skolen og SFO- og klubtilbuddene arbejder systematisk sammen om at bruge fritidstilbuddene til at skabe deltagelsesmuligheder og stærke relationer mellem børn og unge for at forebygge mistrivsel i skolen og fritiden.

5. Overgange

- I overgangen fra børnehave til skole bliver børn mødt med SFO-tilbud, hvor der er trygge rammer, aktiviteter som sikrer deltagelsesmuligheder for alle, og hvor børnene oplever, at de voksne kender deres baggrund og behov.
- I overgangene mellem børnehave og SFO og mellem de forskellige fritidstilbud er der særligt fokus på at inddrage børn og unge, så alle oplever sig som værdifulde medskabere af deres SFO eller klub og hurtigt føler, at de hører til i fællesskabet.

Hvad er god fritidspædagogik for os?

God fritidspædagogik er at lære børnene at mestre de situationer, de oplever i hverdagen. Børnene lærer, hvordan man agerer i forhold til andre, og hvilke handlinger der er hensigtsmæssige i hvilke situationer.

God fritidspædagogik indebærer også, at der er kvalificerede voksne til at løse de pædagogiske opgaver og udfordringer. Det kræver voksne, der evner at gå foran, ved siden af og bagved børnene. SFO'en er et vigtigt læringsrum for det enkelte barn.

"Pas på med at undervurdere betydningen af fritidspædagogik. SFO'er, fritidshjem og klubber er ikke bare pasningsordninger, men betydningsfulde holdepunkter i børn og unges liv. Og så rummer de en del af løsningen på en af samfundets helt store udfordringer, nemlig den stigende mistrivsel blandt børn og unge....."

.... For langt de fleste børn handler det om, at der er for lidt fællesskab, for lidt pædagogik og for lidt godt børneliv.....alt for

mange fiser hjem fra skole og spiller PlayStation. Jeg hører ikke til dem, der mener, at det er lige så godt at mødes online, som det er at være med til mooncar-løb, spille backgammon, bage boller i klubben eller være på musikværkstedet.....

...så øges behovet for, at vi har kvalitet i fritidspædagogikken og vi ikke betragter den som en blindtarm, der ligger ved siden af skolen, men som noget, der har værdi i sig selv...

– Mattias Tesfaye

I SFO'en er udgangspunktet primært det brede læringsbegreb, som kan defineres som: "Læring er de aktiviteter, som barnet foretager sig og som resulterer i, at barnet lærer noget". I denne forståelse er det barnets egen aktive handling, der er i fokus. SFO skal som læringsrum give mulighed for at eksperimentere, ræsonnere, bruge nysgerrigheden, prøve sig selv af. Et eksempel på en aktivitet, der rummer ovenstående, er legen.

Legens betydning

Muligheden for mange forskellige typer af leg er helt central i SFO'en. Igennem legen tilegner børn sig læring og kompetencer. De styrker evnen til at tænke kreativt og abstrakt og til at danne symboler, så de kan bruge billeder og ord til at formidle følelser og oplevelser. Motoriske færdigheder, empati, sociale og relationelle kompetencer udvikles. Samtidig er legene et middel til at fortolke og bearbejde virkeligheden og eksperimentere med egne og andres roller og grænser, og på den måde bliver den et betydeligt element i barnets identitetsdannelse.

"Leg er både lærerig og i egen ret. Legen er en del af det at være barn."

– Birgitte Barkholts

"Gennem legen finder man altid på et eller andet tidspunkt det rigtige, noget man kan arbejde videre med."

– Asger Jørn



De fælles kommunale rammer

Alderstrin i SFO'erne i Ikast-Brande Kommune går fra og med det år, hvor barnets starter i Børnehaveklassen til og med 4. klasse. Det betyder at børnene er fra 5 år til 11 år. Dog rummer nogle af special SFO'erne børn fra 5 - 17 år.

De fagprofessionelle i skole og SFO'en skal i samarbejde give forældrene den bedst mulige indsigt i barnets samlede situation i undervisnings- og fritidsdelen. Arbejdet og samarbejdet med barn og forældre sker ud fra et helhedssyn på barnet. Samarbejdet mellem undervisnings-/fritidsdelen og forældre skal ske i gensidig respekt for hinandens forskellige roller og skal basere sig på ligeværdig dialog.

Der arbejdes for at alle børn inkluderes og gives deltagelsesmuligheder i fællesskabet. Dette omfatter børn med fysiske og psykiske handicaps, samt børn med sociale vanskeligheder og andre særlige udfordringer. Alle børn skal i det daglige møde omsorg og passende udfordringer, uanset hvilke forudsætninger de bringer med sig. Arbejdet kan i perioder kræve individuelle

handleplaner og særlige pædagogiske tiltag. Denne opgave fordrer et tæt samarbejde mellem fagprofessionelle, forældre, børn og relevante eksterne parter.

Krop, bevægelse og sundhed er en integreret del af arbejdet i skolefritidsordningerne. Det afspejles i hverdagens aktiviteter, der stimulerer børnenes fysiske og motoriske udvikling, med udgangspunkt i børnenes interesse og formåen. Skolefritidsordningerne kan i den sammenhæng etablere samarbejde med idrætsforeninger og øvrige lokale tilbud. Oplevelser og aktiviteter i naturen kan ligeledes understøtte børnenes generelle sundhed. Målet er, at børnene udvikler en grundlæggende glæde ved at bevæge sig samt opholde sig i naturen.

Alle børn skal opleve at blive hørt og have konkret medbestemmelse i deres dagligdag. Derfor skal aktiviteterne i SFO'en foregå i en vekselvirkning mellem voksenorganiserede og børneinitierede aktiviteter.

De lokale mål- og indholdsbeskrivelser i Ikast-Brande Kommune

Der udarbejdes lokale mål- og indholdsbeskrivelser i alle kommunale SFO-tilbud, som er gældende for en 4-årige periode. Den lokale skolebestyrelse skal i den forbindelse godkende den lokale mål- og indholdsbeskrivelse.

Den lokale mål- og indholdsbeskrivelse skal indeholde følgende:

1. Skolens værdigrundlag - skole og SFO udarbejder et fælles værdigrundlag.
2. Klassestrin og alderstrin.
3. Beskrivelse af det pædagogiske indhold i SFO'en.
4. Beskrivelse af skole-hjemsamarbejdet.
5. Beskrivelse af fælles idræts- og sundhedsprofil.
6. Beskrivelse af samarbejde om børn med særlige behov.
7. Beskrivelse af samarbejde med dagtilbud. Herunder aftale om overgang fra dagtilbud til SFO.
8. Plan for dokumentation og evaluering.



Bilag 1

Bekendtgørelse om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for folkeskolens skolefritidsordninger

I medfør af § 40, stk. 4, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 20. juni 2014, fastsættes:

§ 1. Mål- og indholdsbeskrivelsen for en skolefritidsordning skal angive, hvilke klassetrin samt eventuelt tillige alderstrin for børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, skolefritidsordningen omfatter.

§ 2. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal angive, hvordan skolefritidsordningerne skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik, jf. servicelovens § 19, stk. 2.

Stk. 2. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal inden for rammerne af folkeskolens formål angive mål for samspillet mellem skolefritidsordningens pædagogiske aktiviteter, skolens undervisning og samarbejdet mellem skole og hjem. Beskrivelsen skal endvidere angive den overordnede ramme for de pædagogiske aktiviteter og det samarbejde med forældrene, der foregår i skolefritidsordningen.

Stk. 3. Det skal som minimum fremgå af mål- og indholdsbeskrivelsen, i hvilket omfang og i givet fald på hvilken måde skolefritidsordningen

- 1) tilbyder lektiestøtte, herunder i samspil i forhold til lektiehjælp og faglig fordybelse i undervisningstiden, jf. folkeskolelovens § 15, stk. 2,
- 2) gør en målrettet indsats i forhold til støtte eller udfordringer til børn med særlige behov, forudsætninger m.v. og
- 3) inddrager krop, bevægelse og sundhed i hverdagen, herunder i hvilket omfang det sker i samarbejde med idrætsforeninger eller lignende.

Stk. 4. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal indeholde overvejelser om balancen mellem voksenorganiserede og børnenes selvvalgte aktiviteter med henblik på at sikre børnenes medindflydelse på, hvad de skal foretage sig i skolefritidsordningen.

Stk. 5. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal angive, hvordan sammenhængen sikres ved overgang fra dagtilbud til skolefritidsordning, herunder ved videregivelse af oplysninger om børnene. Beskrivelsen skal i de tilfælde, hvor børnene begynder i skolefritidsordningen på et tidligere tidspunkt end i forbindelse med skoleårets begyndelse i børnehaveklassen, angive, om og i givet fald på hvilken måde arbejdet med dagtilbuddenes pædagogiske læreplaner videreføres indtil skoleårets start.

Stk. 6. Hvis skolefritidsordningen omfatter børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, skal mål- og indholdsbeskrivelsen angive, på hvilken måde skolefritidsordningen varetager de yngre børns særlige behov og bidrager til en god start på skoleforløbet for disse børn.

§ 3. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal angive tidspunktet for, hvornår beskrivelsen senest skal tages op til revision.

§ 4. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2014.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 550 af 18. juni 2009 om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for skolefritidsordninger ophæves.

Undervisningsministeriet, den 23. juni 2014

CHRISTINE ANTORINI

/ Ole Hvilsom Larsen